Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Energiemarkt

Auteur
[redacted]

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei
Cc aan de Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei

nota
TER ADVISERING

BNC-fiche Verordening Nettarieven en Energiebelasting

Bijlage(n)
3

Parafenroute
[redacted]

Aanleiding
Op 17 juli 2026 heeft de Europese Commissie de verordening netwerktarieven en energiebelasting gepubliceerd. Het concept-BNC-fiche over deze verordening wordt geagendeerd voor het interdepartementale BNC-overleg op 9 september, gevolgd door behandeling in de CoCo op 15 september, met het doel tot besluitvorming in de ministerraad op 18 september en daaropvolgende aanbieding aan het parlement. De voorstellen worden besproken in de Raadswerkgroep Energie, met verdere behandeling in de Energieraad in de loop van 2026.

Advies
U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het concept-BNC-fiche over de verordening

Ontvangen BPZ

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Energiemarkt

Kenmerk
KGG_DGKE_EM / 108213479

Kernpunten

- De verordening beoogt twee componenten van de elektriciteitsrekening, namelijk 'netwerktarieven' en 'energiebelasting' in de EU betaalbaar te houden zodat de transitie in de EU daardoor niet gehinderd wordt.
- Dit voorstel is onderdeel van een breder pakket dat bijdraagt aan het bevorderen van elektrificatie, zoals het op dezelfde dag gepubliceerde Actieplan Elektrificatie en het voorstel voor herziening van het EU ETS.
- Met dit wetgevingsvoorstel wil de Commissie de betaalbaarheid van elektriciteit vergroten, door elektriciteit lager te belasten dan aardgas en door binnen het Europese kader voor netwerktarieven sterkere prikkels te introduceren voor een efficiënt en doelmatig gebruik van het elektriciteitsnet, waardoor de kosten voor het beheer van het elektriciteitsnet beheersbaar blijven en elektrificatie wordt gestimuleerd. Ook wil de Commissie de Europese beginselen voor de vaststelling van netwerktarieven verder harmoniseren en uitwerken, omdat de toepassing ervan tussen lidstaten sterk uiteenloopt en dit leidt tot verschillen in prikkels voor netgebruikers en tot verstoring van het gelijke speelveld.
- De voorgestelde verordening bevat aanpassingen aan het Europese kader voor netwerktarieven, de energiebelasting op elektriciteit, een verduidelijking van de competenties van toezichthouders in het geval van netcongestie en het bevorderen van de inzet van slimme meters.
- Het kabinet steunt het voorstel tot verdere harmonisatie van de Europese uitgangspunten voor nettarieven, voor het creëren van gelijk speelveld binnen de interne markt. Ook onderschrijft het dat nettarieven moeten bijdragen aan een kostenefficiënte ontwikkeling en benutting van het net. Het kabinet is echter kritisch ten opzichte van een verplichting tot locatieafhankelijke tariefelementen en de voorgestelde Europese efficiëntievergelijking van transmissiesysteembeheerders.
- Het kabinet is voorstander ervan dat de verordening duidelijk voorschrijft welke mogelijkheden bestaan voor lidstaten en toezichthouders om de netwerkkosten voor de energie-intensieve industrie te kunnen verlagen, voor een gelijk speelveld binnen de EU en om de concurrentiepositie op de mondiale markt te kunnen waarborgen. Hierbij heeft het kabinet de sterke voorkeur om de elektriciteitskosten van de energie-intensieve industrie te verlagen via een gerichte subsidie voor netkosten, zonder dat dit leidt tot hogere netkosten voor andere afnemers. In het voorstel wordt hiervoor onvoldoende ruimte geboden. Het kabinet zal zich inzetten dat deze mogelijkheid expliciet in de verordening wordt opgenomen.
- Het kabinet onderschrijft het uitgangspunt dat de belastingheffing op energie elektrificatie niet onnodig zou moeten belemmeren. Door elektriciteit lager te belasten dan aardgas kan worden bijgedragen aan verduurzaming, vermindering van de afhankelijkheid van fossiele energie en versterking van het Europese concurrentievermogen.
- Het kabinet streeft ernaar het onderdeel van het voorstel over de energiebelasting separaat te behandelen op basis van een andere dan de door de Commissie gekozen rechtsgrondslag en daarmee gepaard gaande besluitvormingsprocedure.

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Energiemarkt

Kenmerk
KGG_DGKE_EM / 108213479

- Verder vindt het kabinet dat er een aantal verduidelijkingen nodig zijn in het voorstel betreffende de energiebelasting. Het gaat onder meer om de interactie tussen de nieuwe belastingregels die de Commissie voorstelt op te nemen in de Elektriciteitsverordening en de bestaande richtlijn energiebelastingen.
- Het kabinet verwelkomt dat de Commissie in het Europese kader wil verduidelijken welke ruimte nationale toezichthouders hebben om maatregelen te nemen om netcongestie tegen te gaan. Het kabinet acht het echter niet wenselijk dat in het artikel voorbeelden worden genoemd van sectoren die mogelijk in aanmerking komen voor prioriteit, aangezien de bevoegdheid voor het opstellen van een prioriteringsmechanisme is toebedeeld aan de onafhankelijke toezichthouder.
- Het kabinet is kritisch op de verplichte benchmarking van TSO's. Eerdere benchmarks hebben aangetoond dat vergelijkingen tussen TSO's onvoldoende rekening houden tussen structurele verschillen tussen netbeheerders, bijvoorbeeld ten aanzien van kapitaalsinvesteringen en operationele kosten, onzekere aannames en daarmee tot weinig betrouwbare resultaten leiden. In Nederland heeft de ACM daarom gekozen voor kostenregulering met specifieke efficiëntiewaarborgen, waartoe de Europese wetgeving ook al verplicht.